ой мартын 20 ВТОРНИК № 54 (4690) Ки 20 мүн.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

ховно Главнокомандалагшын ПРИКАЗ

Белорусска фронтын сэрэгүүдые командалагша

оветскэ Союзай Маршал ЖУКОВТА

Фронтын штабай начальник

ал-полковник МАЛИНИНДА

БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд немеуреэлэгдэһэн гарнизоной эсэргүүсэлтые а, мүнөөдэр, мартын 18-да, КОЛЬБЕРГ од ба Балтиин далайн портые эзэлэн

БЕРГ гэдэг город ба портые эзэлэн аба- болоһон байлдаануудта генерал-лейтенант КИЙ гэгшын 1-дэхи Польско армиин, гео КАРАКОЗ, генерал-майор СТРАЖЕВковник ЗАЙКОВСКИЙ, генерал-майор КЕолковник ШЕЙПАК, полковник МЕШКОВ, ик ВИШНЕВСКИЙ гэгшэдэй сэрэгүүд; ин генерал-майор МОДЗЕЛЕГСКИЙ, пол- КЕНТЬЕВ, полковник СКОКОВСКИЙ, ар- генерал-майор КЕРП, полковник ЛОБАр ПОПОВИЧ, полковник ПРОКОПОВИЧ артиллеристнүүд; танкова сэрэгүүдэй гер НИКУЛИН, подполковник МОЛОКАНОВ тавкистнууд, полковник РОМЕЙКО гэгшын ; инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор ОВСКИЙ, полковник ЛЮБАНСКИЙ под- КРЕЧКО, майор ТИТОВ гэгшэдэй сапёрвник СУЧЕК гэгшын хэлхеэ-холбоошод гараба.

туйлаһан илалтые тэмдэглэхын түлөө Г гэдэг город ба портые эзэлэн абахын һон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарнүүд ба частьнуудые ордепуудаар шагбиха.

дэр, мартын 18-да, 21 часта манай Эхэ ица МОСКВА болбол КОЛЬБЕРГ гэдэг ртые эзэлэн абаһан 1-дэхи БЕЛОРУССКА тэрэнэй тоодо генерал-лейтенант ПОП- гэгшын 1-дэхи Польско армиин шэн рэгүүдтэ зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар дахин артиллериин буудалга хэжэ Эхэ умэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй ЛЬБЕРГЫЕ эзэлэн абахын түлөө болоһон удта хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ байудтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанн түлөө байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

ка булимтарагшад үхэжэ тонилог!

ховно Главнокомандалагша кэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

мартын 18. № 302

тор Э. Бенеш Бакуда ерэбэ

Мартын 16. (ТАСС). уда Лондонһоо Мэ- Чехословакидаа ошо- Чехословацка президент доктор һамгантаяа хамта

ые чехословацка ын членүүд—пре- Ян Шрамек, гадаай министр Ян Масаи министр Ярослав азартарялангай ми- Лихнер, социальнo министр Ян Бецкэв, струкциин министр , СССР-тэхи Чехосэлшэн сайд Эд Фир- тэрэшэлэн гүрэнэй еттү, министерствнүүдэй президентын канцеляриин ноёд үдэшэнэ.

Аэродром дээрэ господин Бенешые ба тэрээниие үдэшэгшэдые Азербайджанска ССР-эй правительствын түлөөлэгшэнэр-Азербайджанай Совнаркомэй түрүүлэгшын орлогшо А. М. Азизбеков, Азербайджанска ССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшо А. С. Али Заде, Бакинска гарнизоной начальник генерал-лейтенант Н. В. Марков ба бусад, мүн тэрэшэлэн Москваһаа угтахаяа ерэһэн СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссариадай түлөөлэгшэнэр Ф. Ф. Молочков ба А. П. Абрамов гэгшэд угтаба.

Москвада Чехословацка республикын президент господин Эд. Бенеш ба чехословацка республикын премьер-министр господин Я. Шрамек гэгшэдэй ерэлгэ

Лондонһоо Чехословакида бусахаар ябаһан Чехословацка Республикын Президент доктор Эдуард Бенеш һамгантаяа хамта мартын 17-до Москвада ерэбэ. Президенттэй хамта Чехословацка Премьер-Министр господин Ян Шрамек, Гадаада Хэрэгүүдэй Министр господин Ян Масарик, Москвадахи Чехословацка Республикын Элшэн Сайд господин Зд. Фирлингер, мүн тэрэшэлэн Чехословакиин өлдэб политическэ партинуудай түлөөлэгшэд ерэлсэбэ. Президентые Бакуһаа СССР-эй НКИД-эй Протокольно Таһагые Даагша Ф. Ф. Молочков ба СССР-эй НКИД-эй 4-дэхи Европейскэ Таһагые даагшын орлогшо А. Н. Абрамов үдэшэбэд.

Центральна аэродром дээрэ господин Эд. Бенешые ба тэрээниие үдэшэгшэдые СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо ба СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов, Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо А. Я. Вышинский, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. Ф. Горкин, генерал-полковник Ф. И. Голиков, СССР-эй НКИД-эй 4-дэхи Европейскэ Таһагые Даагша В. А. Зорин, Московско Городской Соведэй Исполкомэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. А. Яснов, Москва Городой Комендант генерал-лейтенант К. Р. Синилов, НКО-гэй Гадаада Харилсаануудай Таһагай Начальник генерал-майор М. П. Кутузов, СССР-эй НКИД-эй Протокольно Таһагые Даагшын Орлогшо Г. И. Фомин болон доктор В. Шробар гэгшээр толгойлогдоһон Словацка Национальна Соведэй делегаци гэбэл, 1-дэхи Чехословацка Корпусые Командалагша генерал Д. Скобеда, Пражскэ Парламентын член К. Готвальд, проф. Зд. Неедлы, Чехословацка Посольствын ба сэрэгэй миссиин дипломатическэ состав болон бусад угтабэ.

Аэродром дээрэ мүн тэрэшэлэн Великобританиин Элшэн Сайд—господин А. К. Керр, Америкын Холбоото Штадуудай Элшэн Сайд господин В. Гарлитман, Югославиин Элшэн Сайд господин С. Симич, Канадын Элшэн Сайд господин Д. Уилгресс гэгшэд байлсаба.

Угталгын үедэ хүндэлэлэй Караул ба Чехословакиин болон Советскэ Союзай гүрэнэй Гимнүүд татагдаһан байгаа. Аэродром хадаа чехословацка ба Советскэ тугуудаар гоёогдоһон байба.

Президент Эд. Бенешын мэдүүлгэ

Москвада ерэжэ буумсаараа Чехословацка Республикын Президент доктор Э. Бенеш микрофоноор имэ мэдүүлгэ хэбэ гэбэл:

«Улаан Армиин болон манай бүхы союзнигуудай героическа хүсэн шадалаар сүлөөлэгдэһэн эхэ орондоо ошохо манай зам болбол МОСКВА дээгүүр гарана. Энэ хадаа манай нийтын эб найрамдалай ба хани барисаата харилсаанай үлэмжэ ехэ удхатай байһаниие тэмдэглэнэ.

Би болбол ойрын саг соо дайсан бута сохигдохо ба ЕВРОПО дахин сүлөө болохо гэжэ найданаб».

Советскэ Информбюроһоо

Мартын 17-ой оперативна мэдээнһээ

Мартын 17-ой туршада КЕНИГСБЕРГҺЭЭ баруун-урдуур манай сэрэгүүд немецүүдэй зүүн-пруссна бүлэглэлгые үгы хэхэ байлдаануудые үргэлжэлүүлжэ, БРАНДЕНБУРГ, ПОПЛИТТЕН, ПЕРШКЕН, ЛЕГНИТТЕН, ПРАУССЕН, ПЛАННБИЦ, ВОРНИКАМ, ФОРДЕР—ФРОЙДЕНТАЛЬ, ДОЙЧ ТИРАУ, БИЛЬСХЕФЕН гэдэг һуурин газарнуудые эзэлбэ. Мартын 16-да тус райондо 700 гаран немецкэ солдат ба офицернүүд плендэ абтаба.

ШТЕТТИНСКЭ зүгтэ манай сэрэгүүд ОДЕРЭЙ зүүн эрьедэхи немецүүдэй плацдармые усадхаха байлдаануудые үргэлжэлүүлжэ, АЛЬТХОФ, БЕРГЛЯНД, ВИЛЬХЕЛЬМСФЕЛЬДЕ, ФРАУЕНХОФ, РЕТЦОВСФЕЛЬДЕ, ФЕРДИНАНДТШТАЙН гэдэг һуурин газарнуудые эзэлэн абаба. Мартын 15-да ба 16-да 1-дэхи Белорусска фронтын сэрэгүүд 2.000 гаран немецкэ солдат ба офицернүүдые плендэ абаба. Плендэ абтагшэдай тоодо 402-дохи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин командир генерал-лейтенант Шлейниц гэгшэ бии.

БРЕСЛАУГАЙ оршондо дайсанай сэрэгүүдэй город соо хүреэлэгдэһэн бүлэглэлые үгы хэхэ байлдаанууд үргэлжэлбэ.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ нютагай удхашанартай байлдаанууд ба тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд болобо.

Мартын 16-да бүхы фронтнууд дээрэ 113 немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 65 самолёт унагаагдаба.

Мартын 18-ай оперативна мэдээн

Мартын 18-ай туршада КЕНИГСБЕРГҺЭЭ баруун-урдуур манай сэрэгүүд немецүүдэй зүүн-пруссна бүлэглэлые үгы хэхэ байлдаануудые хэжэ, хүреэлэлгын сахаригые досоошонь хабшаад, 40 һуурин газарнуудые, тэдэнэй тоодо КОРШЕНРУ, ПАТЕРСОРТ, ЛЮДВИГСОРТ, ШВАНИС, РИППЕНГ ЛАУКИТТЕН, ПРЕЙСИШ ТИРАУ, ЛЕНУЕФЕН МАЛЕНДОРФ, РЕФЕЛЬД, ГРЮНЕНФЕЛЬД гэдэг һуурин газарнуудые эзэлбэ. Мартын 17-до тус райондо 800 гаран немецкэ солдат ба офицернүүд плендэ абтаба.

1-дэхи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд немецүүдэй хүреэлэгдэһэн гарнизоной эсэргүүсэлтые нуга даража, мартын 18-да КОЛЬБЕРГ гэдэг город ба Балтиин далайн портые эзэлэн абаба.

Чехословакида ЗВОЛЕН городһоо баруугаар ба баруун-урдуур манай сэрэгүүд добтолгото байлдаануудые хэһэнэйнгээ эсэстэ ОСТРА, ЛУКА, ШАШОВСКЕ ПОДГРОДЬЕ, ГОРНЕ ОПАТОВЦЕ, ГЛИНИК ба ГРОН, ВИГНЕ гэдэг һуурин газарнуудые эзэлбэ.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ нютагай удхашанартай байлдаанууд ба тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд болобо.

Мартын 16-да бүхы фронтнууд дээрэ 136 немецкэ танк болон самоходно ехэ буунууд гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 26 самолёт унагаагдаа.

★ ★ ★

◆ Кенигсбергһээ баруун-урдуур манай сэрэгүүд дайсанай хүреэлэгдөһэн зүүн-прусска бүлэглэлые урда ба зүүн талануудһаань хашаха ябадалаа үргэлжэлүүлбэ. Немецүүд ехээр бухэжүүлмэл һуурин газарнуудта, үндэрнүүдтэ ба уһанай рубежнүүдтэ үндэһэлжэ, үсэд шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлнэ. Теэд манай сэрэгүүдэй хүсэтэ сохилто хэһэнэй эсэстэ дайсанай эзэлжэ байһан газар үдэр бури бага болоно. Гитлеровецүүд хадаа багахан хэмжээтэй эрьеын участогта намнагдан оруулагданхай. Үсэгэлдэр немецүүдэй түшэг тулгууриин шухала пункт болохо Бранденбургые

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Советскэ Информбюроһоо

(Үргэлжэлэл. Эхинииь 1-дэхи нюурта).

эзэлһэн манай сэрэгүүд һүнииин байлдаануудые хөһөнэйнгөө эсэстэ Фришинг мүрэнэй адагай зүүн эрьеые дайсанһаа сэбэрлээ. Мүнөөдэр үглөөгүүр Людвигсорт гэдэг түмэр замай станци ба шоссейнэ харгынуудай уелые зүүн-хойто талаһааиь халхалжа байһан ой модотой газарһаа гитлеровецүүд хөөжэ сохигдобо. Тиигээд манай ябган сэрэгүүд эрмэлзэлгэтэ этакаар Людвигсорт гэдэг һүүрин газарые эзэлэн абаба. Энээнтэй нэгэн хамта Фриш Гаф гэдэг тохойн эрьеэр зубшан добтолжо ябаһан совегскэ частьнууд 4 километр урагшаа дабшажа, эрье дээрэ байһан нэгэ хэды һүүрин газарнуудые эзэлбэ. Браунсберг городһоо зүүн-хойтуур Кенигсберг-Эльбинг гэдэг автострадын зурууд газарта үсэд шанга байлдаанууд болобо. Немецүүд оло пиэт болон дзодуудтай энэ хамгаалтын зурууд газарые тухеэрэһэн байгаа. Дайсанай позицинуудые артиллериин буудаһанай һүүлээр манай сэрэгүүд немецүүдэй хамгаалтын газарые һэтэ сохёод, Браунсберг городһоо зүүн-урагшаа 8 километртэ байһан Грюненфельд гэдэг һүүрин газарые эзэлбэ. Нэгэ үдэр соо болоһон байлдаануудта 3.000 гаран немецкэ солдат болон офицернүүд, дайсанай 19 танк, 39 полевой ехэ буу болон 170 пулемёт үгы хэгдээ. Трофейнүүд, тэдэнэй тоодо 11 танк, 4 хуягта транспортёр, 16 ехэ буу, һомо хэрэгсэлтэй 3 склад булиаглан абтаба.

◆ 1-дэхи Белорусска фронтын сэрэгүүд мүнөөдэр Кольберг гэдэг городые эзэлэн абаба. Померанида бута сохигдоһон немецкэ дивизинүүдэй үлэгдэлнүүдээр хүсэжүүлэгдэһэн дайсанай томо гарнизон энэ город ба портые хамгаалжа байгаа. Дайсан далайн замаар Кольбергһоо сэрэгүүдээ, буу зэбсэгүүдээ ба сэрэгэй материалнуудаа абаашахын түлөө саг үнгэргэхые һэдэжэ, үсэд шанга эсэргүүсэлтэ үзүүлөө. Немецүүдэй энэ һэдэлгэнүүд хадаа манай сэрэгүүдэй шадамар ябуулгануудаар таһа сохигдоо. Советскэ частьнууд эрмэлзэлгэтэ сохилтоороо Перзанте мүрэн дээрэ байһан городой баруун хубиие эзэлэн абаад, артиллериин буудалга доро портые эзэлбэ. Дайсанай тус портдо орохые һэдэһэн нэгэ хэды суднанууд шэнтээгдөө. Үсэгэлдэр манай частьнууд түмэрзамай линиһээ урдуур Кольбергын үйлсэнүүдые гитлеровецүүдһээ сэбэрлэбэ. Тиигээд шиидхэхы шанартай үсэд шанга сохилто хэгдэһэн байгаа. Үйлсын айхабтар шанга байлдаануудай һүүлээр, Польско сэрэгүүдтэй хамта ябуулгаяа хэжэ байһан тус фронтын сэрэгүүд немецкэ гарнизоной эсэргүүсэлтые нута даража, Кольберг гэдэг город ба портые бүримүһэн эзэлбэ. Городой үйлсэнүүдтэ дайсанай 1.000-аад үхэрнүүд үлөө. Олон трофейнүүд булиаглаһан ба хүнүүд олзор плендэ абтаһан байна.

◆ Чехословакида, Зволен городһоо баруугаар ба баруун-урдуур манай сэрэгүүд хала мототой газарай хүндэ хүшэр байдалда байлдаатайгаар урагшаа дабшаба. Дайсан хадын үндэрнүүд ба хормэйнүүдаар түшэг тулгуурийн пунктнүүдые байгуулжа, Грон мүрэнэй зүүн-эрьедэхи плацдармые өөрынгөө гарта барижа байхые һөөһэн байна. Манай ябган сэрэгшэд Остра Лука гэдэг һүүрин газарһаа немецүүдые хөөжэ сохёод, шоссейнэ харгыгаар урагшаа дабшажа Грон мүрэндэ хүрөбэ. Тус райондо дайсанай хоёр батальон шахуу ябган сэрэгүүд бута сохигдоо. 180 хүн плендэ абтаһан ба олон трофейнүүд булиаглан абтаһан байна. Оньоо участок дээрэ советскэ частьнууд Горие Опатовце гэдэг түшэг тулгуурийн томо пунктһаа гитлеровецүүдые хөөжэ сохёод, мүн тэрэнэлэн халануудай 5 үндэрнүүдые эзэлбэ. Амжалтаяа хүгжөөжэ, манай сэрэгүүд Зволен городһоо баруугаар Грон мүрэнэй зүүн эрьеые немецүүдһээ бүримүһэн сэбэрлэбэ. Дайсанай булэг солдатуул тус мүрэн тээшэ хашагдаад, усадхагдаба.

Москва, Кремль.

Нүхэр СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Немецкэ булимтарагшадые өөрынь газар дээрэ бутасохижо ябаһан түрэл Улаан Армиингаа дайшалхы амжалтануудаар зоригжоһон, Бурят-Монголой нютагай ажаүйлэдбэриин Наркомадай хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болбол Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр 25 жэл болохо ойе угтуулан, өөһэдынгөө өөсэлгэһөө 158.200 түхэриг танкнуудые бүтээлгэдэ суглуулба. Энэ зөөрөөр бүтээгдэһэн һүртэ машинанууд фашистска арьяатанай зүрхэн болохо Берлин тээшэ шэглэн орог лэ.

Манай вождь ба багша, манай Эхэ ороной зэл жаргалай түлөө олон-олон жэлдэ ажаһуухые Тандэ хүсэнэбди.

БМАССР-эй Нютагай ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссар
ГУРЬЯНОВ,
Парторганизациин секретарь
АНДРЮШКИН,
Месткомой түрүүлэгшэ
ГРИГОРЬЕВ,

Бурят-Монгол АССР-эй нютагай ажаүйлэдбэриин

Арадай Комиссар нүхэр ГУРЬЯНОВТА
Парторганизациин секретарь нүхэр АНДРЮШКИНДА
Месткомой түрүүлэгшэ нүхэр ГРИГОРЬЕВТО

Танкнуудые бүтээлгэдэ 158.200 түхэриг суглуулһан Бурят-Монголой нютагай ажаүйлэдбэриин Наркомадай эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэдтэ, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ ба албахаагшадта миниин ахадүүгэй амар мэндэ ба Улаан Армиин баясхалан хүргыт.

И. СТАЛИН.

Советскэ Союз догор

В. Я. БРЮСОВЭЙ ШҮЛЭГҮҮД АРМЯНСКА ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ХЭБЛЭГДЭБЭ

Армянска ССР-эй гүрэнэй хэблэл академик А. Тертерян гэгшын «Валерий Брюсов ба армянска культура» гэжэ хүдэлмэри ба армянска поэт Ванна Терян гэгшын оршуулһан В. Я. Брюсовэй шүлэгүүдэй сборник хэблэн гаргаба.

САРАТОВТА—БАРИЛГЫН ВУЗ

Саратовта гражданска байгуулалгын ба санитарна техникын хоёр таһагуудтай гражданска барилгын инженернүүдэй институт нээгдэбэ. Энэ институт болбол немецкэ эзэмдэгшэдэй һандаргаһан городууд болон тосхонуудые һэргээн бодхоолгодо инженернүүдые бэлэдхэхэ байна.

ЛЬВОВСКО ОБЛАСТЬДО—ШЭНЭ МТС-ҮҮД

Һүүлшын үедэ Львовско областьдо 7 шэнэ МТС-үүд байгуулагдаба. Мүнөө механизаторска кадрнууд бэлэдхэгдэжэ байна. Март һарын туршада зуугаад бригадирнууд, слесарьнууд, ба тракторнстнууд һуралсалаа дүүргэхэнь.

БАГАШУУЛАЙ СПОРТИВНА ҺУРГУУЛИ

Одессын багашуулай городской спортивна һургуули дахин хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Дүй дүршэлтэй мастернуудай хүтэлбэри доро 11-һээ 16 хүртэр наһатай 250 багашуул гар тулалдаан, бокс, гимнастика, хүнгэн атлетикэ болон бусад спорт шудална.

БАГРАТИОН ТУХАЙ ПЬЕСЭ

1812 оной Эсэгэ ороноо хамгаалын дайнай герой генерал П. И. Багратионой ажабайдалые ба эрэлхэг баатарлигые харуулһан «Багратион» гэжэ А. Самсониин зохёоһон пьесэ Марджаниашвилиин нэрэмжэтэ Тбилисскэ театрта ехэ амжалтатайгаар табигдажа байна. Багратионой рольдо табяата артист С. Закариадзе, Кутузовай рольдо Грузинска ССР-эй арадай артист С. Гамбашидзе гэгшэд наадана.

БАРИЛДААШАДАЙ МҮРЫСӨӨН ЭХИЛБЭ

Бүхэсоюзна командануудай Французска барилдаагаар мүрысөөн эхилбэ. Тус мүрысөөндэ 16 городуудай, тэдэнэй тоодо Москва, Ленинград, Тбилиси, Рига, Таллин, Ереван, Ташкентын командануудай барилдаашад хабаадалсана.

Московско команда Уфагай барилдаашадтай уулзажа, 7 тулалдаандa булибa. Таллинай барилдаашад Ригын командатай уулзажа, ехэхэн илалта туйлаба.

ҺАНДАРГАГДАҺАН ФАБРИКЫН ОРОНДО

Одессэ немецко - румынска эзэмдэгшэдэй һандаргаһан аргамжа хэдэг фабрикын орондо булад аргамжа бүтээхэ заводэй барилга эхилбэ. Энэ завод халаа шахтда, далайн ба агаарай флодуудта хэрэгтэй аргамжануудые гаргаха байна.

Партийна ажабайда[...]

Дутуу дундануудые эли[...]

(Байкало-Кударын айма[...] партконференциһээ)

КУДАРА. (Телефоноор абтаба). Мартын 13—16-ай үдэрнүүдтэ эндэ аймагай 1-дэхи партийна конференци болобо. Тус конференци дээрэ ВКП(б)-гэй аикомой секретарь байһан нүхэр Г. Баханов партиин айкомой хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл хэбэ.

Элидхэлшэ нүхэр Баханов болбол аймагай партийна организацинуудай, тэрэнэй члэнүүдэй дайн сэрэгэй үедэхи хүшэр хүндэ байдалда хэрэзэргэ шангаар хүдэлмэрилжэ, Эхэ орондоо ба Улаан Армидаа туһаламжа үзүүлһэниие эли тодоор конференциин делегадуудта хөөрэжэ үгэбэ. Тус аймаг тогтоһоор оройдоо 6 һара болоо. Тиин энэ үедэ зарим партийна организацинууд партийно-политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр эрхилжэ эмхидхэлэй талаар нилээдгүй бүхэжэһэн байна.

Элидхэлшэ болон үгэ хэлэһэн делегадууд партиин айкомой хүдэлмэридэхи ехэхэн дутуу дундануудые шүүмжэлгэ үргэнөөр эрхилжэ элирүүлбэ. Энэ аймагай 8 колхоз гүрэндөө уялгата ёһоор тушааха түсэбүүдээ дүүргээгүй байшоо. Мүн малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэгдээтүй байхаһаа гадна, малай хоролто аймагай колхозуудаар һүүлэй үедэ ехэхэн тоондо хүрөө. Аймагай загаһанай ажалтай колхозууд мүн лэ гүнзэгы таһалдалтай. Загаһа бариха гүрэнэй түсэб арайхан гэжэ 40 процент дүүргэгдэһэн байха юм.

Ажал хүдэлмэри дээрээ стахановска жэшээ харуулдаг, түрүү хүнүүдые партиин зэргэдэ элсүүлхэ, залуу коммунистнуудые большевистскээр хүмүүжүүлхэ болон тэдэнэй идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө партиин айком, тэрэнэй пропагандын ба агитациин таһаг эршэмтэй хүдэлмэри хэжэ шадаагүй байһаниинь конференци дээрэ элирүүлэгдэбэ.

Гэбэшье, зарим колхозуудай партийна организацинууд өөһэдынтөө хүдэлмэринүүдые мүнөө үеын оршон байдалай эрилтын ёһоор шэнэдхэн табижа шадаба. Жэшээлхэдэ, «Майн 1» колхозой парторганизаци колхозоо ажахын ба эмхидхэлэй талаар нилээдгүй бүхэжүүлбэ. Таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь холо урид 100 процент дүүргэхэһээ байтагай, 750 пүүд эрхим һайн шанартай таряа гүрэндөө түсэбһөө гадуур тушааба. Хабарай тарилгада бүрин түгэс бэлэдхэл хангажа шадаа. Малай үбэлжэлгэ муу бэшээр үнгэргэгдэжэ, мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэ[...]
эой эрэгтэй [...]
өөһэдынгөө [...]
хы танк бүтээл[...]
хэриг гүрэнэй [...]
республикын[...]
цүүд ба интерве[...]
лэгдэһэн 25 ж[...]
байгаа. Тус ай[...]
миллион 75 мя[...]
бэр мүнгэ Улаа[...]
шалхы зэбсэг б[...]
жа, агуу ехэ Ста[...]
гада хүртэбэд.

ВКП(б)-гэй [...]
элидхэл тушаа 2[...]
жэ партиин ай[...]
комой болон то[...]
хүдэлмэридэхи [...]
дануудые нюур[...]
шүүмжэлбэ.

«Партиин ай[...]
рүүнд, аймгүйс[...]
салгатай хүдэл[...]
эй хүдэлмэрид[...]
ламжа үзүүлнэ[...]
хозуудай хүтэл[...]
механизаторска [...]
гадаг. Тэд ин[...]
шангата тэмэд[...]
рилхы органууд [...]
гэжэ МТС-эй [...]
ференциин деле[...]
ский хэлэбэ.

Райпотребсоюз, [...]
гаһанай завоюй [...]
вик», «XVIII па[...]
Сталина», «По[...]
бусад колхозууд[...]
цинуудай обэр[...]
ринүүдые конфе[...]
далагшад эри[...]
жэлбэ.

«ВКП(б)-гэй [...]
дэлмэри тухай» [...]
льна Комитедэй [...]
соо заагдаһан ду[...]
нууд аймагай па[...]
циин хүдэлмэри[...]
тэмдэглээд, пар[...]
дурсагдаһан ду[...]
нуудые дары [...]
хэмжээ-ябуулга[...]
дэлгэрэнгы шиид[...]
абаба.

Хаамал ба ни[...]
ВКП(б)-гэй ай[...]
составта 21 чле[...]
һунгагдаба. Пар[...]
дэхи пленум [...]
дые, партиин ай[...]
нуудые һунгаад[...]
дай даагшанары[...]
тиин айкомой [...]
нүхэд: Мирошни[...]
ба Новацкая гэ[...]

Конференци [...]
обкомой секрета[...]
ажаүйлэдбэриин [...]
нүхэр Логушкин [...]

Партиин райкомуудай нэг[...] секретарьнуудай семи[...]

Партиин Тамбовско обком болбол райкомуудай нэгэдэхи секретарьнуудай ба райисполкомуудай түрүүлэгшэнэрэй гурбан үдэрэй семинар үнгэргэбэ. Энэ семинар дээрэ Саратовска ороо һоной институдай эрхим һайн агрономууд
үндэр баян үргэ[...]
лекцинүүдые ун[...]
Семинарта хаб[...]
чуринска научна[...]
эмхи зургаануу[...]
хүдөө ажалай [...]
амжалтануудтай [...]

Дүрбэдэхи сэрэгэй хабарые дүүрэн бэлэдхэлтэйгээр угтая!

Агротехникые арюунаар сэхихын түлөө

...ынай нэрэмжэтэ колхозой ...д Бичура соогоо түрүү... тарилгада бэлэдхэлэйнгээ ...ринуудые дүүргэбэ. Агро... ...ын заабарине арюунаар ...э, үндэр ургаса хуряа... ...үлөө эртэнһээ хойшо тэм... ...энэ колхозойхид үбэлэй ...ническэ хэмжээ-ябуул... ...дай түсэб үлүүлэн дүүргэ... ...йна. Поли дээрэ 12.800 ...нат шэбхэ гаргахын орон... ...410 шарга шэрэһэн, 170 ...рэй орондо 186 центнер ...80 центнерэй орондо 118 центнер шубуунай аргал суглуулһан байха юм. Тэрэшэлэн поли дээрэ саһа тогтоохо, фикали бэлэдхэхэ түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргээ.

Хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилга хаһа болзор соонь дүүргэһэн байна. Түмэршэ дархан нүхэр Ефимовэй хүтэлбэрилдэг бригадын членүүд Тимофеев, Очиров, Судомойкин гэгшэд 74 плуг, 37 борнои, 13 сеялкэ эрхим шанартайгаар заһабарилжа бэлэн болгоо. Мүн 153 хэһэг хомут тоног заһабарилагдаһан байна. Бии байгаа хүрэнгөө сэбэрлэжэ хаанхай.

Тарилгада бэлэдхэлөө гол түлэб дүүргээд байһан энэ артелиин членүүд полевой хүдэлмэрөө агротехническэ богонихон болзор соо эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө бултадаа мүрысөөд, хубаарилжа абаһан машина зэмсэгүүдэй заһабарилгада тохёлдоһон дутуу дунда зүйлнүүдые зайсуулан бэеэ зэһэжэ байнад.

А. МАНГУТОВ.

Мори унаагаа амаруулна

...ай полевой хүдэлмэринэ ...үгэс бэлэдхэлтэйгээр уг... ...түлөө социалистическэ мү... ...э эршэмтэйгээр оролсоһон ...искиин нэрэмжэтэ колхоз ...мори унаагаа һайнаар ...жа байнад. Эгээд хүнлэ ...хүдэлмэридэ ябаха 80 ...шарга илгагдаад һайн ...дэрэ табигданхай. Та... ...үедэ хэрэглэгдэхэ 1.100 ...үбһэ тэжээл бэлэдхэгдэ... ...йна. ...эн түс колхоз хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдэй болон хомут тоногуудай заһабарилга амжалтатайгаар дүүргэжэ байха юм. Бии байгаа хүрэнгөө сэбэрлэжэ тарилгын кондицида хүргөө. Поли дээрэ 4.950 шарга наг шэбхэ шэрэгдэһэн, 80 центнер үнэһэн, 60 центнер шубуунай аргал суглуулагдаһан байна.

Тарилгада ябаха колхозникууд звено болон бүгэдэ таранхай. Газар хахалагшад болон сеялкэшэдэй курс үнгэргэгдэхэ байна. Тарилга хүртэр 40 колхозникууд агротехникын шухала даабаринуудтай танилсаха юм.

Тарилгада бэлэдхэлэй үедэ дээгүүр гарһан колхоз соохи мүрысөөндэ нүхэр Потаповай хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи бригада түрүүлжэ ябана. Энэ бригадын бүхы мори унаа ээлжээ даалгажа үгтэнхэй. Нүхэр Потапов мори унаагайнгаа шадал шэнээе үргэлжэ шалгажа байдаг. Тэрэнэйнь ашаар үрөөр морид тарганууд.

Хүрэнгын таряа үригшэдтэй эрид тэмсэхэ

...ша хүргэр саг үшөө «эр... ...эһээ амар һуу һан ...дай хүтэлбэрилэгшэд ...аймаг соо үсөөн бэшэ ...м. Ленинэй нэрэмжэтэ ...ой түрүүлэгшэ нүхэр Ан... ...аймагай газарай таһагта ...ээ саяал соо үргэлжэ 15 ...25 хомут тоногуул заһаба... ...жэ гэжэ байдаг. Энэ мэдээн соонь тарилтада бэлэдхэлөө эхилхэһээ хойшо мүнөө хүртэр нэгэшье хубилалта болоогүй байха юм.

Үнгэрхэлөө оройдоо 20 гектарта саһа тогтооһон аад, 200 гектарта тогтоотообди гэжэ һаяхан хуурмаг мэдээ хүргөөд бариглаба. Шубуунай аргал, үнэһэ суглуулха, поли дээрэ наг шэбхэ гаргаха түсэб эндэ дүүргэгдэхэ яагаашьедуй байһаар.

Хүрэнгэдөө холо дутаха таряатай байһан аад, энэ артелиинхид нүхэр Андреевэй захиралтаар тэрэ таряанһаа үрижэ байха юм. Мүн мори унаань туранхай, зэр зэмсэгүүдынь һандархай зандаа байһаар.

Д. БАДМАЕВ.

Кондиционно сэбэр үрһэ хаанхай

...лада бардам хүрэхэ сэ... ...рһэ хааһан колхозууд хө... ...үнэр ургаса хуряажа ...а байна. Тэрэнине хүсэд ...и Бурумканай колхозууд ...ын фонд байгуулха түсэ... ...ргэжэ, бүхы үрһэеэ сэбэр... ...лгын кондицида хүргэһэн.

Свердловай нэрэмжэтэ, «Красный пахарь», «Ленинская Искра» колхозууд аймаг соогоо түрүүлэн үрһэеэ сэбэрлэжэ хааһан байна.

Өөһэдтөө хүрэхэ үрһэеэ хааһан энэ аймагай колхозууд Баргажанай колхозуудта социалистическэ туһаламжа болгон 2 мянган центнер үрһэнэй таряа үгөө.

...тэлһэн колхозникуудай үнэн сэхэ ажал

...ургаса хуряажа Эхэ ...лон фронтдоо эрхим таряа ...ээр үгэхын түлөө Сах... ...ай нэрэмжэтэ колхозой ...членүүд үбгэд хүгшэд бо... ...бүүдтэеэ хамта үдэр һу... ...олдожо байнад.

...һатай үтэлһэн колхозник ...иров гэгшын хүтэлбэрил... ...розво бригада нёдондо ...һайн ургаса хуряажа аба... ...н. Даажа абаһан участок ...энэ бригадын членүүд ...ническэ заабаринуудые ...бэелүүлһэнэйнгээ ашаар 4 ...һаа дунда зэргээр га бу... 137 центнер ургаса, 0.5 ...га 24 центнер морковь ...ан байна. Тэрэнэйнгээ ...энэ бригадын членүүд ...түхэриг нэмэлтэ түлбэри...

...р Чойдоровой хүтэлбэрил... ...дэг бригадын членүүд ...а үтэлһэн үбгэд хүгшэд болон ухибүүдһээ бүридөнхэй. Тиигэбэшье, эдэнэр ажал хүдэлмэри дээрэ залуушуулһаа бишиихашье гээгдэдэггүй юм. Бригадын членүүдэй ажал үргэлжэ зүбөөр эмхидхэгдэдэг, хүн бүхэн даажа абаһан хүдэлмэреэ саг болзор соонь һайн шанартайгаар дүүргэдэг байна.

Эдэнэр мүнөө жэлдэ нёдондонойхиһоо үшөө ехэ ургаса хуряаха уялга абанхай. Тиин, энэ уялгаяа үнэн хэрэгүүдээр бэелүүлхын түлөө полевой хүдэлмэридөө эртээнһээ хойшо бэлэдхэжэ эхилһэн байна. Огород тариха поли дээрэ саһа тогтоохо, наг шэбхэ шэрэхэ хүдэлмэринүүдээ эршэмтэйгээр үргэлжэлүүлһээр. Мүн үнэһэ, шубуунай аргал, фикали гэхэ мэтын нютагай үтэгжүүлгэнүүдые элбэгээр бэлэдхэжэ байна.

О. ГРИГОРЬЕВА.

МТС-үүдээр ТРАКТОР ЗАҺАБАРИЛГЫН ЯБАСА ТАХАЙ БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ МЭДЭЭН

1945 оной мартын 15.

МТС-үүд	Жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
Хэжэнгын	100,0
Ехэ-Кударын	100,0
Чесанын	100,0
Саянтын	10[illegible],0
Гашейн	100,0
Баргажанай	97,5
Кыренскэ	97,2
Хонхолойн	95,8
Торейскэ	95,4
Хорина	95,0
Бага-Куналейн	94,7
Иволгын	94,4
Суулгын	9[illegible],5
Куйтунскэ	92,5
Закаменай	92,3
Тимлюйскэ	91,6
Селендумын	90,6
Кабанскын	9[illegible],0
Итанцын	89,7
Сэлэнгын	88,3
Удын	85,7
Эгэтын	85,1
Ново-Брянскэ	78,5
Сагаан-Усанай	78,2
Кяхтын	78,0
Түнхэнэй	77,7
Бичурын	77,0
Курбын	71,1
Үшөөтэйн	70,4
Ехэ-Куналейн	66,6
Окино-Ключевскэ	65,6
Тарбагатайн	57,1
Жиримскэ	47,0
Хамта	84,4

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иволгын аймагай «Улаан-Оронго» колхоздо малай үбэлжэлгэ. А. Поповой фото.

Хурьгадаа хоролтогүйгөөр тэнжээнэ

Доодо-Курбын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Заиграй) хонинной-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд үбэлжэлгэ болон түл абалгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Хонидоо һайн бэлэдхэлтэйгээр түрүүлжэ 400 хурьга нэгэшье хоролтогүйгөөр абаа.

Хонишод Ц. Гончикова, Ц. Зондуева, Б. Эрдынеева гэгшэд хони хурьгадаа гарзагүйгөөр тэнжээхын түлөө бии байгаа оролдолгоо гаргаад.

Колхозой түрүүлэгшые малажалаар орлогшо, эсэгэ оронoo хамгаалгын дайнда хабаадажа ерэһэн нүхэр Б. Будаев бэеынгээ муушьеһаа бүхы сагаа фермэ, гүүртнүүдээр үнгэргэжэ, малшадай хүдэлмэридэ али болохоор туһална.

ОТФ-эйн хонид эдеэ хөөлоор гүйсэд хангагданхай. Гадна, эндэ залуу малай эдихэ тэжээлэй фонд байгуулагдаа. Фермын бүхы хони, хурьгад адуулга, харууһалга һайнтай дээрэһээ дундаһаа дээшэ шадалтайгаар үбэлжэжэ байна.

Б. ЦЫРЕНОВ.

Залуушуулай гүүртэ түрүүлэнхэй

СОСНОВО-ОЗЕРСК. (Манай информаторһаа). «Улаан Туяа» колхозой залуушуул үнгэрэгшэ жэлдэ хонинной-товарна фермын нэгэ гүүртые даажа абаһан юм. Тиихэдээ гүүртые даагшаар комсомол басаган Ханда Цыренова гэгшые томилһон байгаа. Тиин, тэдэнэр хони ямаа үсхэбэрилхэ гурэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, ашаг олзынь арбидхахын түлөө бүгэдэ мүрысөө һэн. Тэрэнэй ашаар энэ гүүртын хонишод нёдондо 100 хониһоо дундажэшэгээр 110 хурьга абаһан, нэгэ хониһоо 1,800 килограмм нооһо хайшалхын орондо 1,910 килограмм хайшалһан байха юм. Тэрэшэлэн гүрэндэ бярнаа тушаахаа түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

Мүн энэ залуу хонишод, үнгэрэгшэ жэлэйнгээ дүй дүршэлые мүнөө жэлэй үбэлжэлгэ, түл абалгын үедэ бэелүүлжэ байна. Энэ жэлэй үбэлжэлгэ болон түл абалгын үедэ түс гүүртынхид нэгэшье толгой хони, хурьга хоролтодо оруулаагүй. Мүнөө бүхы хонидынь үбэлые тобир тарган зангаараа дабажа байха юм. Үбэлэй үедэ адуулга зүбөөр эмхидхэһэнэйнгөө ашаар эдэнэр 260 гаран центнер үбһэ тэжээл арбилба.

Малажалай фермэ, гүүртнүүдэй колхоз соохи социалистическэ мүрысөөнэй дүнгөөр залуушуулай даажа абаһан дээрэхи гүүртэ түрүү зэргэ эзэлһэн байна.

Бодонгуудай колхозуудаар түл абалгын ябаса

Бодонгуудай колхозууд Бичурын аймагай өгээл зүүн захын сомондо юм. Эндэ Ленинэй, Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд түбхинэнхэй. Энэ колхозуудай малажалай хүдэлмэрилэгшэд адуу малай тоо толгойе олошоруулха, гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхы һаналаа табинад.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой член нүхэр Шаруу Бадмаевагай хүтэлбэрилдэг хонинной-товарна фермэ 445 хурьга өшэгэ абаад, баранинь томо тэбир болгожо байна. Энэ фермын малшад һүүлэй мэдээгээр 100 гаран центнер үбһэ алмаба. Хонишод нүхэд Рыгзыма Цыденжапова, Цыбжидма Цыренова гэгшэд хүн бүхэнэй 6 хони нэмэлтэ түлбэри болгон абаа.

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой 12 малшад нэмэлтэ түлбэри болгон 15 толгой хони ямаа абаһан байна. Хонишон нүхэр Д. Ринчинова 60 гаран наһатай болобошье, залуушуудһаа гээгдэнэгүй. Энэ нүхэр хони, хурьга харууһалжа олон жэлэй турша соо хүдэлмэрилөө. Үнгэрэгшэ жэлдэ түл абалгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэһэнэйнгөө түлөө 2 хони абаһан байха юм. Энэ жэлэй нюурта абаһан 55 толгой хурьга өшэгэдөө нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна.

Эбэртэ томо мал адуулдаг нүхэр Нима Намсараева, һаалишан Дашима Цыбикова гэгшэд жэшээтэ һайн хүдэлмэриингөө түлөө нэмэлтэ түлбэри хурьга, тугалнуудые абаһан байна.

Хони ямаа үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб 102 процент дүүргэһэн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой фермэ нэрэ түрэеэ алдаагүй. Энэ фермын 6 хонишод нэмэлтэ түлбэри абанхай. Хонин ажал дээрэ 9 дэхи жэлээ хүдэлмэрилжэ байһан Мыдыгма Будажапова гэгшэ нёдондоной хүдэлмэриин түлөө нэмэлтэ түлбэри 7 хони ямаа, шагнал болгон 2 хони абаһан байна. Мүнөө энэ фермэ 310 эхэ хониһоо 319 хурьга абаад байна.

Ц. НИМАЕВ,
(Манай собкор).

(Үргэлжэлэл. Эхииинь «Б. М. Үнэнэй» мартын 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 17 ба 18-ай номернуудта).

Дүүгэйнь, hамганайнь,
    уй-хай дуулданагүй,
Дүжэрhэн баабаинь
    хараал шэрээл бүглэрнэ,—
Холоhоо абажа
    хонгёо хоолойгоор гараhан
Хоро үhөөн
    Тараса дээгүүр билтарна.
Арад зон
    айл бүхэнhөө ерэжэ
Алаг нюдэнэй
    уhа гүйлгэн шанална.
Елэн хара
    хязаар hахалтай үльгэршэй
Ехые үзэhэн
    сэсэн нюдөө анина:
«Халуун шулуунай
    хатууе долёоhон хүнэй
Харгынгаа үзүүртэ
    хүрөөгүйнь гомдолтой даа.
Үбhэнэй узуураар
    үлхэлдэн ами залгадаг
Үльгэр туужаhаа
гараhан баатар бэшэ гүб даа.
Үгытэй хүнөй
    үри бөө байхалаараа
Үнэн тээшэ
    дугташаhаниинь гайхалгүй.
Үнэр жаргал
    арадайнгаа дунда харахалаараа
Үхэл тээшэ
    үбсүүгээ сэлиhэниинь гайхалгүй.
Алагдаашье hаа
    Ангарын урадхал харахаяа
Аргатай юм hаань
    арбаншье наhа наhалха hэн.
Зай, яа хаб даа...
    замайнь гэтээн hайхые
Залуу нүхэд
    залган үргэлжэлүүлэгты!..»

V. Үхэл гээшэ үхэл бэшэ

1.

Түмэн мүшөөр даллууlhан
    түргэн нажарай hүни
Түрэ хоримоор жаргаhан
    түрэл Улаан-Үдэдэ.
Балтахинов, шинии нэрэтэй
    бадарhан үйлсөөр энэ
Баатар, инаг зангышни
    басаган дурдан ябана.
Энэ hайхан городой
    энхэ амархан унтахалаар
Инаг дуран тухайда
шэбэнэхэдэ hайхан даа!
Үүрэй толон гыжэ
    одо мүшэдэй унтархалаар
Инаг hайхан хүнтэйгөө
    озолдоходо hайхан даа!
Абяа шэмээн үгы...
    hугадалдаhан инагуудай
Алхалха амилха хоёр
    асфальт дээгүүр тэдо.
Хүл хүлөө татахань
    хүшгэн, тэнююн, хөмжүүртэй,—
Хүгжэм аали татаhан,
    шүлэг уншаhан мэтэ.
Үгы, Балтахинов,
    үнэн байдал олдоо!
Үхэл бэшэ үхэлшни.
    үхэл гээшэ ондоо!
Баатарай халуун hэлмэ
    баруун гартаа барихадаа,
Бурма улаан галруу
    үхэлэй урдаhаа ороходоо,
Үгы байhан хөөхэйнгөө
    умай сюхи байдалые
Үнэн сүлөө байдалайнгаа
    үргэлжэлэл гэжэ үзөө hэнш.
Ган булад зүрхэтэнэй
    гаража илажа байхада,
Газар дээрэ сэсэгэй
    ургажа яларжа байхада,
Галзуу шоныг харгытаар
    гарса улам гаталжа
Ганса тэрэ хөөхэйнгөө
    түрэхынь хүлеэн ерээ hэнш.
Түгөс илалтата тэмсэлэй
    түүхын богоhо алхажа,
Далайhан гранатаяа шэдэнгүй
    дайсанай hомо дайража:
«Шэнэ hайхан байдалда

    Шинингээ бэсэр ерөхэеэ
Богоhо дээрээ унабаб.
    Бодо, хүбүүмни!» гээ hэнш.
Үгы, шн үхөөгүйш.
    Үнэн байдал олдю!
Үхэл бэшэ унаhаншни.
    Үхэл гээшэ ондоо!

3.

Шелэдэг мянгаад тэмсэлшын
    шуhа шэнгээhэн газарта
Шэрүүн хара немецүүд
    шэнэ дайгаар ерөхэдэнь,
Элбэг hорби сараатай
    эсэгэнэрэйнгээ хойноhоо
Элдин хонгор жаргалтай
    эдир хүбүүд бодобо.
Үбгэ эсэгын шархыи
    ягаа улаан шуhаар
Уряалта тугуудаа будаhан
    Эхэ оронойм арми
Газар тэнгэри хүдэлгэн,
    галаб үеые зэдэлгэн
Галзуу гитлер дайсадые
    галдан дууhахаар ярана.
Эдэ hүртэ тугуудай
    шуhан улаан торгондо
Эдир манай Павелэй
    залуу шуhан дуhалай.
Хара лойр Лобсоголдой—
    харшан немецэй зоргондо
Эрхим манай хүбүүдэй
    эрэлхэг зориг зэбүүтэй.
Автомат, «Катюша» зэбсэгтэй
    айлайм баатар хүбүүд
Инаг дүүхэйдээ бэшэхэдээ
    өнээн тухай дурдадаг.
Хамта ханилан дайлалдаад,
    хамта окоп соо hуухадаа
Казах, ород нүхэдтөө
    энээн тухай хөөрэдэг.
Харыш, Балтахинов,
    илалта эндэ олдоо!
Үгы, ши үхөөгүйш.
    Үхэл гээшэ ондоо!

4.

Колхоз талын уужамhаа
    комиссар Хэер олдоо.
Хурдан шинии моринhоо
    мордон дүүлеэл хүбүүншни.
Үгы, ши үхөөгүйш.
    үхэл гээшэ ондоо,
Үдэр бүриин илалта соо
    эли байна юрөөлшни.
Шиний шэрхи Хэер
    Сталинградта ябалсаа.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Хилын саана

Баруун Европодохи дайнай ябуулга

ЛОНДОН. (ТАСС). Союзнитуудай экспедиционно хүсэнүүдэй верховно командованиин штабай мэдээсэл соо хэлэгдэхэнь: союзнигуудай сэрэгүүд Ремагенэй дэргэдэ Рейн дээрэхи хүүргын урда тээхи бүхэжүүлгын оршондо ехэ автострада болохо Кельн-Франкфуртhаа 1,6 километртэ байна. Дайсанай үсэд шанга эсэргүүсэлтые нуга даража, союзнигуудай сэрэгүүд хүүргын урда тээхи бүхэжүүлгээ утаашань 10 километр хүртэр ба фронт хударынь 18 километр хүртэр ехэдхэбэ.

Мозель мүрэнэй дэргэдэхи хүүргын урда тээхи өөрынгөө бүхэжүүлгые үргэдхэжэ, союзнигуудай сэрэгүүд Кобленцhээ баруун-урдуур дайсанай багахан эсэргүүсэлтые даража, олохон город ба тосхонуудые эзэлбэ. Союзнигуудай хүүргын [...] энэ бүхэжүүлгэ ха[...] фронт худар 14 кило[...] шаа 10 километр шаху[...] байна.

Трирhээ баруун-урду[...] Мозель ба Саар мүрэн[...] рэндохи немецүүдэй ба[...] hан гурбан булан тээш[...] ябаhан союзнигуудай [...] частьнууд 4 километр [...] дабшаба. Дайсан бол[...] эсэргүүсэлтэ үзүүлбэгү[...] Саарбургhаа баруун-ур[...] сан эрид шангаар эсэ[...]

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). [...] американска армида ба[...] сошиэйтед Пресс а[...] корреспондент хаhаа т[...] частьнууд Кобленцhэ[...] Мозель мүрэнние гатал[...] тус мүрэнэй хойгуур н[...] hүүлшын эсэргүүсэ[...] усадхаба гэжэ мэдээсэ[...]

Номгон далай дээрэхи дай[...]

ЛОНДОН, (ТАСС). Номгон далайн баруун урда хубидахи союзнигуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэмэл командованиин штабай мэдээсэлые Рейтер агентствын дамжуулhанай ёhоор, Лусон (Филиппины) арал дээрэ фронтын бүхы участогуудта дабшалта тэмдэглэгдэнэ. Минданао арал дээрэ американска сэрэгүүд утаашаа 28 миль өрьеын хубиие шалгажа байна. Японецуудай эсэргүүсэлтэ шангадаа.

Американска патрульна бомбардировщигууд хитадай далай соо японско нэгэ эсминец, 5.000 тонно уhа түрихэ хэмжээтэй танкер ба 4 багахануудаа ашаанай суднануудые шэнгээбэ.

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гэй Номгон далайн флодой штабай мэдээсэhэнэй ёhо[...] ма арал дээрэ тус ара[...] хубида хэшагдаhан я[...] рэгүүдэй усадхалга [...] Тус аралhаа ябуулга[...] байhан американска [...] Бонин ба Уэйк гэдэг а[...] добтолго хэбэ.

ЛОНДОН, (ТАСС). Зүү[...] Азидахи союзнигуудай [...] командованиин штабай [...] хэнь: Мандалайда ба[...] үргэлжэлбэ. Түмэрзам[...] сэбэрлэгдэбэ. Тиибэшье [...] нүүдтэ hууhан японе[...] шанга эсэргүүсэлтэ үз[...]

Союзнигуудай авиаци[...] дэр Бангкокын (Таи) [...] японско аэродромдо до[...] хөдэ 20 японско само[...] хэбэ. Үшөө 19 самолёт [...] дэжэшье болоhон байна.

Финляндиин арадай демократиче[...] союзай hунгалтын урда тээхи суг[...]

ХЕЛЬСИНКИ, (ТАСС). hаяхан Хельсинкидэ Финляндиин арадай демократическа союзаар өмхидхэгдэhэн hунгалтын урда тээхи суглаан болобо. 7.000 шахуу хүниие багтааха зал дүүргэгдэhэн байгаа. Суглаан дээрэ Финскэ суута уранзохёолшо Буолиоки, Финляндиин компартиин секретарь Песси ба Социал-демократическа оппозициин бүлэгэй түлөөлэгшэ Философиин доктор Рууту гэгшэд hунгалтын урда тээхи асуудалнуудаар үгэ хэлэбэ.

Рууту өөрынгөө элидхэл соо иигэжэ хэлэбэ. «Финскэ арад хадаа немецкэ богоолшолгоhоо манай оронние Улаан Армиин сүлөөлhэнэй аша туhаар олон жэлэй өөрынгөө түүхын ябаса дундуур түрүүшынхиеэ hунгалтада хабаадалсаха эрхэ олобо. Финляндиин хоёр дайнда диилдэбэшье hаа 1917 ондо Ленин Сталин хоёрой манай арадуудта олгоhон бэеэ даанхай байдалые Советскэ Союз болбол хамгаалба. Финляндиин саашанхи ашаа хуби заяань манhаа болохо байна. Манай арад ерэхэ hунга[...] Финляндиин хүтэлбэр[...] сэрэгэй хуушан полити[...] руу байhаниие hайша[...] али буруушааhана[...] байна. Сеймдэ бол[...] галтануудта манай [...] ямар позициие эзэлhэн[...] бэхи амгалан байдал б[...] мэдэхэ хэрэгтэй. Таа[...] скэ Союзтай хани б[...] бүхэжүүлхэ дуратай h[...] ляндиин арадай демо[...] союзай кандидатуудт[...] үгэгты».

ЯПОНСКО ПАРЛАМЕНТ[...] СЕССИ НЭЭГД[...]

ТОКИО, (ТАСС). [...] японско парламентын [...] нээгдэбэ. Тэрээн дээр[...] министр Койсо сэрэгэй [...] Сугияма, далайн мини[...] гэгшэд үгэ хэлэв гэжэ [...] радио мэдээсэнэ.

Харюусалгата редакт[...]
Ц. Г. ГАЛ[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ. ул. Ленина, 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—28. АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23. отд[...] партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03, писем переводов—6-03 (2 зв:); об'явлений—2-62 (2 зв.).

Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж [...]